

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izkušnje vsak četrtlet in velja za pošttnino vred in v Mariboru upoštevati na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kmetijskega inštituta“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če vsebujejo 4 strani 40 vln, na 8 straneh 60 vln. — Oredniti: Korotiča cesta št. 5. — Rokopis se ne vrača. — Upravništvo: Korotiča cesta št. 5, sprejema naročnine, listate in reklamacije, na listate se plačuje od vsotopne pečitvice za enkrat K 1-80. Za večkratno ogled primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 30 vln. — Inserati se sprejemajo do tona opoldne, nazaprie reklamacije so pošiljne proste.

Jugoslovanski klub in državni proračun.

Naša Kmetijska zveza je ob priliki zborovanja na orlovskem taboru zavzela odklonilno stališče proti državnemu proračunu za l. 1920-21, ker bi potem tega proračuna finančni minister demokrat (liberalci) Stojanovič preveč obremenil z davki slovensko ter hrvaško kmetijsko ljudstvo. Kakšno da je stališče naše Kmetijske zveze napram temu proračunu, je na dolgo poročal „Gospodar“ v svoji 33. in 34. številki, kjer je natančno razloženo, zakaj da se mora naš kmet protiviti temu od demokratskega finančnega ministra predlaganemu proračunu, ki hoče pošteti zemljiški davek, zvišati že itak neznosno visoko osebo dohodnino, vpeljati krivični vinski davek itd.

Demokratski finančni minister je torej sestavil ta državni proračun in ga predložil ministrom v podpis. Naša Kmetijska zveza ima samo enega ministra, dr. Korošca. Dr. Korošec je koj videl, da bi ta državni proračun uničil že itak prebudo obdačenega slovenskega kmeta, radi tega se je tudi na vso moč nstavljal ter protivil podpisati proračun. Liberalci in njihovi bratci so seve že trobili v svet laž: minister dr. Korošec je na škodo kmeta podpisal državni proračun. Vse te liberalno-samostojne laži o dr. Korošcu so zagledali beli dan po liberalnih časnikih in v „Kmetijskem listu“ za časa vladne krize, ko ni zboroval parlament.

Kakor hitro pa je naša nova vlada sedanja vlada zopet sklicala narodno predstavništvo, so se tudi postavili vsi poslanci Jugoslovanskega kluba na stališče kmetov in izjavili, da so proti državnemu pro-

računu v predloženi obliki, da ne pustijo, da bi ga vsilili razni liberalni in demokratski ministri ter zahtevali, da mora priti državni proračun za leto 1920-21 pred parlament.

Jugoslovanski klub je izjavil v finančnem odboru po svojem zastopniku poslancu Vesenjaku, da sprejme državni proračun le tedaj, ako ga spremeni jo v smislu resolucij, katere je tozadevno sklenila Kmetijska zveza ob priliki svojega zborovanja na orlovskem taboru v Mariboru.

Ker je ministrstvo videlo odklonitev podpisa državnega proračuna od strani ministra dr. Korošca in odločni nastop Jugoslovanskega kluba, je obljubil ministrski predsednik dr. Vesnič, da pride državni proračun pred parlament.

Na stališče dr. Korošca in Jugoslovanskega kluba proti državnemu proračunu v sedanji obliki so se postavili tudi srbski radikali in hrvaški Narodni klub. Ker se bo sedaj po zaslugi Jugoslov. kluba razpravljalo in glasovalo o državnem proračunu v zbornici, je veliko upanja, da bodo državni proračun spremenili v smislu resolucij Kmetijske zveze.

Toliko o zadevi državnega proračuna, da je pobita tozadevna liberalno-samostojna laž o dr. Korošcu in podpisu državnega proračuna.

Tudi teokrat ne bodo obvarovali in rešili našega kmeta pred novimi davki liberalci ter samostojni, ampak Jugoslovanski klub pod vodstvom ministra dr. Korošca.

Samostojna za centralizem.

Veliko smo že pisali v „Gospodarju“ o centralističnem vladanju naše države. Centralistično bi bila vladana naša Jugoslavija, ako bi upravljal Beograd vse vladne posle brez pokrajinskih vlad v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Dalmaciji. Da bi bila izrečno centralistična (osrednja) vlada naše države v kvaru v propasti naši Jugoslaviji, razvidi pač vsakdo, ki trezno in res državno misli. Pač vsak Slovenec se je že sam prepričal, kako počasi se dobi in iztisne kaj od beograjske vlade, kjer gre vse tako počasi in brez smisla za naše slovenske razmere in potrebe. Sedaj pa, ako bi se nam odpravili našo pokrajinsko vlado in bi vse naše slovenske zadeve romale mesto v Ljubljano v počasni Beograd, potem pa sploh ne bo rešena nobena naša prošnja, zadeva in potreba. Proti izrečnemu centralizmu (osrednji vladi) je bila in bo naša Kmetijska zveza, ki zahteva svojo pokrajinsko vlado in svoj pokrajinski deželni zbor v Ljubljani. Z Beogradom bi nas naj vezalo le skupno: finance, vojaštvo, železnice, pošta itd. Vse zadeve in potrebe, ki se tičejo izključno le Slovenije, kakor: šolstvo, kmetijstvo itd. bi naj reševala v svrhu hitrega poslovanja naša pokrajinska vlada v Ljubljani. Decentralizacija vlade naše obširne Jugoslavije je gotovo v korist ter dobrobit državi in tudi vsacega posameznega državljanu.

Za obstoj naših pokrajinskih vlad in za uvedbo deželnih zborov je naša Kmetijska zveza, proti pa so liberalci in njihovi bratci samostojni, ki zahtevajo enega centra (središča) — Beograda. Da so kapitalistični oduhu slovenskega kmeta — liberalci za škodljivo in državi nevarni centralizem, je samoposeli umevno, ker se bojijo nadzorstva njihovega početja in centralizem — vladanje cele Jugoslavije edino le iz

gospodarstva od strani deželne vlade in deželnega zbora, da so pa za kmeta naravnost pogubonosni centralizem tudi samostojni, pa si lahko razlagamo iz očetovstva in bratstva, ki vlada med liberalci in samostojnimi.

Da nam pa ne bi samostojni kje očitali, ker jih dolžimo nečesar, kar ni res, evo vam dokaze za centralizem Samostojne: za centralizem se je izrekel v imenu Samostojne v Ljubljani g. Urek 24. novembra lanskega leta, ko so samostojni zborovali v Ljubljani in se na konjih poklanjali največjemu liberalcu — centralističnemu paši dr. Zerjavu, ki je duševni in kruševni oče Samostojne.

Samostojnim pa ni bilo dovolj, da so povdarjali svoj neumno škodljivi centralizem samo v Ljubljani ampak „sladki“ apostol Samostojne g. Drofenik je klečaplazil celo po Beogradu in tamkaj po raznih demokratskih (srbsko liberalnih) vladnih veljaki zagotavljal, da stoji in stremi Samostojna odločno za centralizmom.

Stranka, ki se drzne pri svojem odločnem klečeplazenju za liberalnim centralizmom trditi, da dela za korist ter dobrobit kmeta, ni kmetijska stranka, ampak stranka liberalnih kapitalistov, verižnikov, krčmarjev in meštarjev, katerim bi bila kontrolna pokrajinska vlada preveč za petami.

Kmet in centralizem, to sta dva pojma, ki se družita kot voda in ogenj. Za centralizem vneta Samostojna in kmetijska korist pa sta si v zlahti kot milijonar in berač.

Toliko v vednost našemu kmetiskemu ljudstvu, da bo znalo, da hočejo liberalci in samostojni, da se naš že itak prepočasni vladni voz še bolj zavre, če ne — ustavi!

bil oškodovan kmet, ampak le veletrgovci, verižniki in spekulant, ki so najhujše pijavke kmetijskega stanu. Ako bi se bil poddržal izvoz, bi si bila država odprla znaten vir dohodkov in bi ne bilo treba razpisavati toliko novih davkov, katere mora plačevati ravno kmet. Od državnega izvoza bi pa bil imel kmet tudi naravnost dobiček, ker bi mu bila država nabavila razno potrebno poljedelsko orodje, ki se danes dobi tako težko ali sploh ne. Pri državnem izvozu bi bile tudi precej preskrbljene naše največje sirote — invalidi in kmetu bi ne bilo treba plačevati invalidskega davka, kakor ga bo moral sedaj. Podržavljen je izvoz so se najbolj ustrašili največji kmetijski sovravniki — liberalci. Komaj se je poslovlja Protič-Koroševa vlada in tej sledila l. koncentracijska pod Vesničem, so napeli demokrati (liberalci) vse sile, da so preprečili osnovanje „Središnje zadruge“, ki bi naj bila vodila državni izvoz. Ta preprič: na eni strani srbski radikali in Jugoslovanski klub za državni izvoz, na drugi strani srbski in naši liberalci za prosto trgovino — je bil tudi glavni vzrok ravnokar minule vladne krize.

Prišlo je do druge, sedanje koncentracijske vlade pod Vesničem. Demokrati so vstopili v to vlado, ker se je opustil načrt o podržavljenju izvoza in dovolila prosta trgovina, ki je za v korist veletrgovcem, milijonarjem in verižnikom, ki so seve vsi demokrati (liberalci). Pri tej prosti trgovini pa je prišel finančni minister z nepravilnim proračunom, ki nalaga naravnost propastne davke na trgovcem izvoznikarjem ter dobičkarjem, ampak ravno kmetu.

Kedo ima dobiček od proste trgovine: kmet, ali liberalni izvoznikar? Kmetu nalaga prosta trgovina nove — neznosne davke, izvozniku pa polni žep!

Sedaj pa pride „Kmetijski list“, ki zagovarja in se zavzema v zadnjih dveh številkah za prosto trgovino. O, saj dobro vemo zakaj to nekmetisko pisanje tega lista! G. Urek sam je izjavil, da je bil ob času prepovedi izvozne trgovine „Kmetijski list“ že čisto na robu propada, sedaj pri prosti trgovini je pa naenkrat celo povečal svojo obliko. Od kod ta rast tega lista?

Kakor že omenjeno je svoj čas podpiral Zerjav Samostojno s koruzo, sedaj jej pa pomagajo na noge razni gospodje liberalni izvoznikarji z denarjem, katerega so si priveržili na državno in kmetisko škodo potom po liberalnih izvojevane svobodne trgovine. Za svoje povečanje z liberalno pomočjo pa se pač mora „Kmetijski list“ skazati hyaležnega, radi tega pa zagovarja prosto trgovino, četudi je v resnici prosti izvoz v največjo škodo kmetu in državi.

Naj še pride kdo in naj reče, da si niso liberalci in samostojni v zlahti kot očetje in sinovi! Od liberalno preobložene mize, katero pokriva sedaj prosta izvozniska trgovina, pobira tudi Samostojna, drobne, samo da trobi v zahvalo v liberalni rog in pomaga oškodovati kmeta in državo.

Kmetje, dobro pomnite, novih davkov vam bo kriva prosta trgovina, katero zagovarja in naravnost priporoča „Kmetijski list“, ki bi popolnoma zaslužil, da se ga prekrsti v „Trgovski list“ liberalnih veletrgovcev, milijonarjev, verižnikov itd.

Novih davkov bo kriva prosta trgovina, katero zahteva Samostojna. Samostojna je toraj za nova davčna bremena — toraj največja sovražnica ter pijavka kmetijskega stanu.

Kaj mačka rodi, miši lovi! Kar liberalci rodi, kmeta podi! Samostojna je hči liberalcev, torej kmetiska sovražnica!

Politični ogled.

Jugoslavija. Naš regent Aleksander je odpotoval 4. t. m. v Pariz, kjer bo ostal do sobote. Njegovo potovanje v Pariz je važnega političnega značaja. Regent bo obiskal 12. t. m. Sarajevo. V narodnem predstavništvu se je vršilo poimensko glasovanje za sprejem novega volilnega zakona, ki je bil tudi sprejet z 143 glasovi proti 23. Regent je nato podpisal ukaz za razpis državnoborskih volitev, ki bodo 28. novembra. Ustavotvorna skupščina se boode pa sestala 12. decembra. V narodnem predstavništvu so

„Kmetijski list“ (trgovski) za svobodno trgovino

Vsacemu od naših pristašev je se v živem spominu demokratsko socialistična vlada, pod katero je cvetela prosta trgovina, ko je bilo ono meštarjenje z izvozniki, ko so si napolnili nenasične žepe na državno škodo razni liberalni ter socialistični milijonarji in verižniki.

V dobi izrečne liberalno-socialistične vlade je tudi najbolj razprostrla svoje peruti po Sloveniji Samostojna, katero je zalagal tedanji samodržec Slovenije dr. Zerjav, oče Samostojne, z vagoni koruze.

Za pogubavno liberalno-socialistično vlado je prišla Protič-Koroševa, ki je prepovedala prosto trgovino in ona nesrečne izvoznice in hotela osnovati takozvano „Središnje zadruge“ za izvoz. Država sama je hotela vzeti v roke izvozno trgovino potom posebnih zato organiziranih zadrug. Od dobička, ki bi ga bila imela država pri izvozu, je namenila 25% za invalide, 25% za nabavo poljedelskega orodja, 25% za zgradbo državnih skladišč, 25% pa bi ostalo državi. Ako bi se bil uzakonil ta državni izvoz, bi ne

se že dvakrat pečali z volitvijo novega predsednika in podpredsednikov parlamenta, a zbornica vsled odsotnosti večjega števila poslancev ni bila sklepna. — Naše čete so ugnale arnavtske tolpe, ki so bile udrle v naše ozemlje ob albanski meji. Pri teh bojih so se najbolj odlikovale slovenske in hrvatske čete. Komaj so bili roparski Arnavti tepeni in prognani, pa se že zopet zbirajo krog Skaderskega jezera in se pripravljajo na novi vpad. — Meje med Avstrijo in našo državo bodo določene do 1. nov.

Italija. Po Italiji se širi od mesta do mesta splošna stavka delavstva. Delavci zasedajo tovarne. Italijanska vlada je preslaba, da bi s silo zlomila to splošno stavko. Časopisje poroča, da stoji Italija pred boljševiško revolucijo. — D'Annunzio se pripravlja, da bi zasedel okolico Sušaka.

Poljska. Poljaki in Rusi se še vedno bijejo. Ljudi boji so okrog Brest-Litovskega in severno od Lvova, kjer so potisnili Poljaki boljševike nazaj. Poljake podpira v boju ukrajinsko vojaštvo. Na Krimu se bojuje na poljski strani general Wrangel s svojo armado proti boljševikom. Mirovna pogajanja med Poljaki in Rusi se bodo vršila v Ruzi.

Kitajska. V sled slabe letine na Kitajskem je v pokrajinah Homan ter Santung velika lakota — 20 milijonov Kitajcem grozi smrti po lakoti. Cele rod-bine izvršujejo samoumre. Dogaja se, da prodajo roditelji svoje otroke.

Na delo za volilni sklad.

Volitve v državni zbor bodo novembra — čez dobre tri mesece. Zavedati se morajo vsi naši somišljeniki, da gre pri teh volitvah za popolno zmago ali poraz naše Kmetijske zveze. Naši nasprotniki: liberalci, samostojni in socialistični delajo z vsemi močmi, da bi nas porazili z združeno silo. Naši nasprotniki imajo na razpolago proti nam najnevarnejše politično orožje — bogate volilne sklade, s katerimi bodo skušali podkupiti volilce. Naša stranka kot prava Kmetijska zveza in zaščitnica „srednjega in malega človeka“ nima na razpolago denarnih sredstev in ni skoro nikakega volilnega fonda (sklada), ki je potreben za volitve v poravnano stroškov za pisarje, letake itd. Radi tega siromašnega dejstva Km. zveze se obrača „Gospodar“ na vse svoje pristase, da zastavijo vse svoje moči, da zberemo v teh treh mesecih nekaj volilni sklad. V vsaki fari naj določi kraljevni odbor Kmetijske zveze po enega ali dva poživovalna in zanesljiva pristasa, ki bosta pobirala od hiše do hiše, od posameznika do posameznika pristojevoljne prispevke za naš volilni sklad. Osebito naši Orli in Orlice naj stopijo glade zbirke volilnega sklada v prve vrste in naj pobirajo pri vseh prireditvah, veselnicah in igrah od udeležencev darove za volilni sklad. Naše za zmago krščanske misli navdušene žene in dekleta naj ne zabijejo v teh mesecih pred volitvami, da kakor so nekoč gradile Jugoslavijo s pobiranjem podpisov za majniško deklaracijo, naj grodo tudi sedaj na delo, da podpremo našo stranko z denarnimi sredstvi za dobo volitev. Naši vrli pristasi, mladostni Orli in Orlice, žene, Dekliške in Marijine družbe, na delo z vsemi močmi in pri vsaki priliki, da si opomoremo za volilni sklad, ki bi nam naj pri pomogel do sijajne zmage svete naše krščanske misli pri bližnjih državnoborskih volitvah! Naš trud in delo pri nabiranju volilnega sklada naj Bog blagoslovi!

Kmetijska zveza.

Neznanila.

Shodi Kmetijske zveze se vršijo: dne 18. septembra po rani sv. maši v Kotljah na Koroškem (govori prof. dr. Capuder), in v Martnu za Dreto (govornika iz Maribora). V Slovenjgradcu bo sestanek zaupnikov dne 13. septembra, v Maribogu pa 14. septembra, na Fali 15., dne 19. septembra pa pri Sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah po rani maši. Istega dne pri Sv. Miklavžu na Laškem po pozni sv. maši. V Rušah dne 19. septembra ob 9. uri predpoldne.

Skale pri Velenju. V nedeljo 19. septembra se vrši po ranem sv. opraviilu shod Jugoslovanske strokovne zveze in Kmetijske zveze v Soli prvega razreda. Popoldne pa je veliki ljudski tabor Slovenske ljudske stranke za vse krščanske organizacije. Torej kmetije, delavci, žene in vsa zavedna mladina, ki pošteno misli, pridite popoldne iz cele šaleške doline, vsi ta dan na šaleški tabor v Skale! Nastopi več tujih govornikov. Začetek ob 3. uri popoldne. Po zborovanju je ljudska veselica s petjem in zabavo pri cerkveni gostilni poleg cerkve.

Kmetijska zveza priredi v nedeljo dne 12. t. m. v Gornjem gradu po prvem opraviilu javen politični shod. Pride govornik iz Maribora. Prijatelj Kmetijske zveze, udeležite se shoda mnogoštevilno, ker je le v skupnosti moč. Shod se vrši v gostilni pri Jošku. Popoldne ob 2. uri je pa socialni tečaj in shod zaupnikov iz celega okraja. Zatorej v nedeljo vsi na shod!

Poročila.

V Dolnji Lendavi v Prekmurju se je vršil dne 5. septembra popoldne v dvorani meščanske šole političen shod. Govorili so: nadrevizor Pušenjak, urednik Zebot, profesor dr. Slavič, kaplan Lajko in predsednik gerent Sever.

Kmetijska zveza je priredila dne 5. septembra po rani sv. maši v stari volilni politični shod

pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji. Otvoril ga je naš delavni zaupnik g. Andrej Korpar. Predsedoval je starosta somišljenikov KZ g. Tomaž Korpar. O politični položaju in o organizaciji je poročal urednik Zebot. Sprejete so se važne resolucije političnega in gospodarskega značaja.

Za Kmetijsko zvezo so nabrali na sedmi ni po rajnem č. g. Val. Krpivšek v Framu, 82 K.

Navodila.

Pozdrav Kmetijske zveze. Vsaka organizacija ima svoj pozdrav. Tako se pozdravljajo naši Orli: „Bog živi“, požarne brambor: „Na pomoč“, drugi drugače. Tudi naša Kmetijska zveza naj ima svoj pozdrav! Za danes ga samo predlagam. Ta pozdrav mora obsegati ves naš program in mora že živeti med narodom. In zato bi bil najbolj primeren po zdrav katerega naše krščansko dobro ljudstvo tolikokrat izreče: „Bog daj srečo!“ Ta pozdrav je res krščansko-kmetijski pozdrav, zato more biti pozdrav krščansko-kmetijske organizacije Kmetijske zveze. Sprejmite ga, vpeljite ga in potem na delo! Bog daj srečo!

Pristasi, spominjajte se in darujte pri vsaki priliki za volilni sklad Kmetijske zveze!

Mladinska organizacija.

Zene in dekleta.

Dekliški shod za Dravsko polje v Cirkovcah dne 29. avgusta t. l. Krog in krog so se že vzbudile žene in mladenke ter v veličastnih taborih pokazale, da hočejo kakor so pred vojno stopiti na plan in delati za svoj narod, svoj stan, svojo domovino, za krščansko izobrazbo. Dne 29. 8. so se tudi dravskopoljske mladenke pridružile drugim slovenskim mladinkam ter navdušile za delo in boj, ki čaka slovensko ženstvo v bodočnosti. Čez 600 mladenk iz Dravskega polja in sosednih krajev je prisostvovalo dekliskemu taboru. Po slovesni službi božji se je vršilo zborovanje na prostoru pri cerkvi, na katerem je g. poslanec Vesenjak priporočal zborovalkam, kako naj čuvajo, razširjajo in delajo za misel krščansko, ljubezen do doma in vere katoliške ter kako povdarijajo svoje pravice v javnem življenju. S plemenitim mišljenjem in vnetim delovanjem, s požrtvovalnostjo in vztrajnostjo naj pripravljajo zmago krščanskega kmetijskega ljudstva. Potem se nastopile zastopnice žen in deklet iz Hoč, Prihove, St. Janža, od Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Slivnice, Sv. Marka, niže Ptuj, Makol, bočkega Pohorja ter so v svojih lepih govorih dobro orisale dolžnosti in pravice slovenskega ženstva, kako naj delajo za svojo srečo, za blagor kmetijskega stanu in naše nove domovine. H koncu sta dve mladenki iz Brezja s šaljivim dvogovorom podali tovarišicam lep nauk. Gdč. učiteljica Bregant iz Slivnice je predlagala tri resolucije, ki so bile soglasno sprejete, v katerih se je ugovarjalo zoper zavlačevanje volitev, pozivalo k organizaciji krščanske mislečega slovenskega ženstva ter izrekla zaupnica Jugoslov. klubu. Po nekaterih pojasnilih g. poslanca Vesenjaka je predsednik zaključil prvi tabor dravskopoljskih deklet po vojni. Mnogo zborovalk je še ostalo pri igri „Skrivnostna zaroka“, ki so jo prav spretno predstavljale po večernicah v društveni sobi cirkovske mladenke, ki so pri tej priložnosti po svoji zastopnici pozdravile zbrane tovarišice.

Dekliški shod pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor. je napolnil vse udeležence z velikim veseljem in navdušenjem. Zastopane so bile vse župnijske dekanije. Lepo stvilo mladenk so poslale na shod ljutomerska, ptujka in jarenska dekanija. V cerkvi je krasno govoril družbenik o Marjini družbi o. Benko Čirič iz Ptuja. Shod je vodila Ana Tomažič. Nastopilo je 14 govornic, 4 mladenke so govorile pozdrave, 4 deklamovale. V imenu Slovdijaške zveze je govoril bogoslovec Neudauer, vmes je podal župnik Gomilek marsikak koristen nauk in tudi popoldne v cerkvi izpregovoril v slovo. Z govori se je menjavalo skupno petje in tamburanje. Govornice so govorile res navdušeno in v nemalo sestre za delo na polju marijanske in izobraževalne organizacije.

Dekleta in žene, kakor ste pobirale svoj čas podpisate za majniško deklaracijo, nabirajte tudi za volilni sklad naše stranke!

Orli.

Orlovski slavnost in mladeniški shod pri Sv. Lenartu v Slov. gorici. Sta se častno izvršila ob obilni udeležbi mladencev, Orlov in ljudstva. V cerkvi je govoril mladeniščem g. zaupnik Gomilek, ki je tudi vodil mladeniško zborovanje na posojilniščem dvorišču. Zborovanje se je vršilo na istem prostoru, kot leta 1903 prvi mladeniški shod Slovenskih goric, ki se ga je udeležilo 1600 mladencev. 11 mladencev govornikov iz raznih župnij je s krasnimi govorji pokazalo, kako resno jim je vzorno versko življenje v Marijini družbi ter delo za lepšo našo bodočnost v mladeniških zvezah in v orlovskih odsekih. Profesor dr. Capuder je povdarjal, kako lepo se je pokazala na mariborskem orlovskem taboru vernost naših mladencev, ki je porok naše boljše prihodnosti. Po večernicah se je vršila telovadba na dvorišču posojilnice. Občudovali smo njihove krasne nastope. Vse ljudstvo je bilo veselo te prve orlovske prireditve.

V Mariji Nazariju v Savinjski dolini priredi orlovski odsek dne 12. septembra 1920 ob 3. uri popoldan dve igri „Ljudmila“ in „Dva prepirljiva sosedu.“

Orli in Orlice, vi prvobojevniki krščanske misli, bodi vaša prva naloga in dolžnost v dobi pred volitvami: Pobiranje pri vaših prireditvah, veselnicah in igrah za volilni sklad SLS. Na delo z orlovsko korajžo, neustrašenostjo ter vztrajnostjo!

Tedenske novice.

† Stolni dekan Jožef Majcen. V soboto dne 4. septembra je v 61. letu svoje starosti po daljšem mukopolnem bolehanju bogoudano zatisnil svoje oči ljudomili, nad vse blagi stolni dekan lavantinske škofije mil. g. Jožef Majcen. Svojo več let trajajočo bolezen je prenašal z angeljsko potrpežljivostjo. Blagemu pokojniku trpinu svetila večna luč!

Volitve razpisane. Regent Aleksander je podpisal ukaz o volitvah v konstituantno ali v ustavodajni državni zbor. Volitve so razpisane za 28. novembra. Velika ustavotvorna skupščina se snide v Beogradu dne 12. decembra. Sklepala bo o ustavi države in o njenih osnovnih zakonih.

Ugovor proti državnemu proračunu. Finančni minister demokrat Stojanović je objavil državni proračun, v katerem se nahaja cela vrsta previsoko odmerjenih davkov, ki bi, ako bi se uveljavili, zlasti Slovenijo gospodarsko spravili v propast. Proti temu državnemu proračunu oz. previsoko odmerjenim davkom je vložil naš Jugoslovanski klub oster ugovor, ki bo imel, kakor upamo, uspeh. Ugovor sta izročila ministrskemu predsedniku dr. Vesniču člana Jugoslovanskega kluba, poslanec dr. Hohnjec in Vesenjak.

Poslanec Kmetijske zveze na delu za kmetu. „Gospodar“ je poročal, kako nevolje je vzbudil med kmetstvom prebivalstvom od vojaške oblasti razpisani — nerodni popis živine in vozov. Proti tem nezasišanem postopanju vojaške oblasti napram našemu kmetu se je pritožil v imenu Kmetijske zveze na vojaško oblast znani Kmetoljub, poslanec dr. J. Hohnjec. Naslikal je, kakor smo objavili v „Gospodarju“, vse kmetijske razloge proti nerodno odrejenemu popisu živine in vozil. Na ta odločni protest poslanca dr. Hohnjeca je sklenil ministrijski svet, da ukine ukaz vojaške oblasti o popisu živine in vozov, ki je bil odrejen za celo našo kraljevino. Zopet lep uspeh naše Kmetijske zveze, ki vselej in povsod ščiti ter varuje kmeta, proti šikanam — za kmetijske razmere nerazsodnih vojskih oblasti.

Razmejitevna komisija v Mariboru. Razmejitevna komisija, katera bo končno veljavno določala naše severne državne meje, je nastanjena v Mariboru. Člani komisije so si že na licu mesta ogledali našo severno državno mejo pri Muti, Hühnerkoglu in pri Sv. Urbanu. Naše slovensko ljudstvo sprejema člane komisije vsepovsod nad vse spoštljivo in dostojno, ne tako Nemci, kojih vedenje je bilo na mnogih krajih naše severne meje prav po opitje kmetijskanske in smešno. V nedeljo dne 5. septembra popoldne so pa posetili vsi člani te komisije slovenjgraškega okrajnega glavarja. Po sprejemu na okrajnem glavarstvu so se pa podali v hotel Gol, kjer se je ravno kar vršila prireditev šolske mladine, kot gledališka predstava s petjem, predavanjem in srečolovom. Vsi člani komisije so si ogledali prireditev ter se ponovno pohvalno izrazili o lepem nastopu naše mladine ter o vzornem poteku veselice same. Ko so odhajali člani komisije, jih je pozdravila Lidvina Alceeva iz Slovenjgradca, predsednica komisije, angleškemu polkovniku Craven-u je pa izročila krasen soplek. Vsi člani komisije so bili vidno ginjeni.

Kaj pomeni samostojna beseda: „Kmet kmeta“? Prvi kmet je razložil tako-le: Kmet kmeta za nos vodi, kar samostojna vedno dela. Drugi kmet je razložil tako-le: Kmet kmeta bij in pobijaj, kot samostojneži skoro povsod poizkušajo. Tretji kmet, ki si je še iz ljudske šole zapomnil sklanjanje besed, je pa razložil tako-le: Liberalci so se pred volitvami spomnili na besedo kmet. Bila jim je preje popolnoma neznan. Zato so jo začeli sklanjati: kmet, kmeta... do sem je še slo. Ko pa bi morali reči: kmetu, se jim je pa ustavilo. Ne, so rekli, kmetu pa nič! Sicer bodo pa nezavedni kmetje kar zbežali za nami, ako rečemo samo: „Kmeta, kmeta.“ In so poizkusili. Res se jim je začelo posrečilo. Nekoč pa jih je navihani kmet vprašal, če znajo še naprej sklanjati; tedaj pa naj dajo kmetu, kar je njegovega, naj se izkažejo za kmeta, naj povečajo, če so vedno pri kmetu, če žive in delajo s kmetom in gorje s kmetom, kar delajo ravno tisti, ki jih samostojna najbolj napada. Zato je prerokoval Samostojni: Tako se bo zgodilo ob volitvah: Kmet bo kmeta podpiral, bo kmetu povedal, kdo je res delal za kmeta, kdo je bil vedno pri kmetu in je se zdaj s kmetom in to ni Samostojna, ampak — je Kmetijska zveza.

„Kmetijski list“ in izvoznicarji. V eni zadnjih številkih smo opozorili na to, da se je obenem s prostim izvozom, ki so ga dosegli demokratje, povečal tudi „Kmetijski list“. Demokratiji izvoznicarji bodo zopet zaslužili milijone in jih radevolje dali na razpolago Samostojni kmetijski stranki in njenemu „Kmetijskemu listu“, da med kmetstvom ljudstvom širi liberalizem v obliki Samostojne. Se pred nekaj tedni je posavski glavar Samostojne Urek tožil, da je „Kmetijski list“ že precej na kantu. Zdaj pa si naenkrat tako opomaga! In to takoj, kakor hitro se je dovolil svobodni izvoz! Ali ni povsem jasno, odkod je prišla pomoč? Zato ni čudo, da povečani „Kmetijski list“ poje tudi tako hvalo prostemu izvozu!

Razredni stanovski boj je proglasil kongres samostojnih kmetov v Beogradu, na katerem sta govorila tudi stajerska stebra Samostojne: Mermolj